

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.I.], 1570

VD16 W 1048

Homilia L. Nam ipse Herodes missis satellitibus prehenderat Ioannem, & uinxerat eum in carcere, propter Herodiade[m] uxorem Philippi fratris sui: quia duxerat eam uxorem. Dicebat enim Ioannes Herodi: ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

charitati & beneficentiae, ut bene nobis consij non mundi modo calumnias & minus, & verum
satana tentationes superare possumus.

Vulgi de Chri-

sto iudicis.

Malach. 4.

Gen. 49.

Dan. 2.9.

Vulgi ignoran-

tia de Christo,

& pericula.

Marc. 12.

Iacob. 14.

*At priusquam dicendi fine faciamus, aliorum quoq; de Christo iudicia vide oportet, sive
enim qui Eliam esse putent, nimirum falsa oracula veteris interpretatione decipi, sive Malachia
Eliam ante magnum illum & terribilem diem Domini venturum predixit. Quod enim de rei
predicatione & ministris verbis fando zelo ardenteribus propheta dixerat, quod nouissimo tempore mu-
dum ad penitentiam exhortatur sint: illi ad Elie. Thesbitis personam restringebant, quod ille u-
zerras rediremus esset. Alij alium quandam prophetarum reuixisse, aut satem horum similem effe-
buntur. Vbi mirum videri potest, quod cum in diueras sententias scandantur, nullus tamen
pro Christo agnoscat, qui revera erat, sicut & temporis illum conditor, et quecumque ille faciat duci
reflarentur, quis nam celsi debere. Promiserat enim redempcio Deus, quod rebus humanis
afflictissimos consuleret. Tempus illius Iacob Patriarcha & Daniel certissimi nota videatur,
sicut supra vidimus. Exibabant etiam infinita alia oracula, quibus pukk're conuenienter omnia
que a Christo agebantur. At amen quidvis potius, quam quod verum erat, de illo sentitur. Et quod
promissum redem potrem non agnoscunt, in quo omnes salutis fiducia collocari debet; non prodi-
quod illum in prophetarum ordine recensent. Tale enim agnoscere oportet, quod retra est, in
qualem ipsi nobis illum fingimus. Vides ergo quād nihil tribui debeat hominum iudicii in his, quā
ad regnum Dei faciunt. Cœca enim est in illis mysterijs carnis nostra ratio, nec unquam capi-
tingetur, nisi verbo & spiritu dirigatur.*

*Interim simul obseruabis, quod licet honorifice de Christo sentiant, & prophetam aliquen-
tium esse fateantur, eidem tamen non credunt, nec illius doctrinam obedunt. Simile quid defisa
quando de censi Cesari reddendo illum interrogant, &c. Est hoc proprium impis, quod aperte
in Dei ministris excimia dona agnoscant, nec preclaras virtutes ipsorum testimonianter evi-
fint, eosdem tamen contemnere & odire non desinunt, quam diu illos pranis ipsorum studijs ob-
vident. In quorum numero censi debent, qui hodie Diuos in ore habent, et illorum cultus gloriantur,
interim vero illorum fidem atq; doctrinam hereticos accusant, & extinxim velunt. Sed non si-
fendant hec, quando ita soleat mundus, qui Veritatis spiritum capere non potest; sed inveni Dei
verbum intenti, Christum Iesum amplectamur, qualis in eo nobis proponitur: cui debetur honor,
gloria & potestas in aeternum. Amen.*

H O M I L I A . L.

Nam ipse Herodes missis satellitibus prehenderat Ioannem, & ui-
xerat eum in carcere, propter Herodiam uxorem Philippi fratris sui:
quia duxerat eam uxorem. Dicebat enim Ioannes Herodi: Non licet
tibi habere uxorem fratris tui. Herodias autem insidiabatur ei, cupie-
batq; eum occidere, nec poterat. Herodes enim metuebat Ioannem,
sciens eum esse uirum iustum & sanctum, & obseruabat eum, audiendo
eo multa faciebat, & cum uoluptate eum audiebat.

Argumentum
& uia presen-
tis loci.

Matth. 10.

Luc. 12. 14.

*P*ropterea Diuus Marcus exposuit, ut Christus discipulos ad docendum emiserit, & quan-
tum ipsi idem cesserit eius munera administratio, mos subiecti absurdus & iniquum valde
magnatum de Christo & doctrina ipsius iudicatur. Facit hoc ea ratione spiritus sanctus, ut magis
simul & reliqui fideles, exemplis hisce admonti, non offendantur, si quando mundum de Veritate
doctrina minus dextre iudicare videant, quin potius aduersus ista se parent, scilicet Christus di-
bibi pluribus docet. At quia simul Ioannis Baptiste mentis facta est, quem Herodes a mortuis re-
surrexisse putat, ea occasione mortis ipsius historiam Marcus subiicit, que Evangelii ministri plu-
nius edocet, quid si iphi de mundo hoc pollicentur, quando primum nosti lementum praescientem
indignis modis tractatum vident.

Cantus

Ceterum ut plenius nobis hec omnia patiantur, principiū historiæ totius summan & ordinem pro-
summa presen-
tis historie.
tis teneamus opere: qua in re non inutile fuerit, Iosephum legisse, licet in Philippi nomine aber-
sat, dum huius loco Herodem alium, nostri huius patrum (ut quidam volant) nominat. Post Vide Ioseph.
quam mortuo magno illo Herode, qui infantes Bethlehemiticos occidit, filij ipsius, Archelaus, Phi-
lib. 18. cap. 9.
lipeps; Herodes Antipas & Lysanias de regno discepit a se, Augustus item ita direxit, ut rea
gum totum in terrachias diuiderer, ex quibus Iudea quidem cum Idumaea & Samaria Archelaos,
Galleas autem Herodi Antipas, Lysania Abylene, Philippo (qui Herodiadem, suam ex Aristote-
lio fratre defuncto neptim, uxorem ducerat) Iauraea & Trachonitis cesit. Accidit vero, ut He-
rader Roman euocatus ad Philippum fratrem ex itinere diuerteret, apud quem plusculos dies com-
muni Herodiam depere copie, que illi de nupijs ipsam compellanti ea conditione assentis, si
quem, quia habebat, Arete regis filiam reputaret. Quare Roman reuertens, illam secum ab-
diuitam uxori loco habuit. Doecebat tunc temporis Ioannes, & panitentia prædicatione homines ad
regnum Dei preparabat, qui inter alia facinus hoc indignissimum libere & grauiter accusauit. Itaq;
Hrodes veritus, ne populus, quem rei indignitas haud dubio offendebat, & apud quem summa erat
Iomnis autoritas res nouas moliretur, Ioannem caput in Macherunte afferrari curauit, & eum
tempore ab Herodiade circumuentus (ut suo loco audiemus) occidit. Hæc historie summa est.
cum persone singula, quoad presentem locum, nobis modò inspiciendo sunt, ubi multa obseruatui di-
guissima occurunt.

Et in Herode quidem tyrannorum mores & ingenium est videre: quibus hoc cum primis pro-
ingenium est, quod cum sibi quod libet licere putent, omnia pro sua libidine instituit, si quidem aliquid mores tyra-
num vel luci vel voluptatis sperare possunt. Quod si quis reprehendat, id demum facinus indignissimum norum.
adspicunt, & aduersus monitores hostiliter infurgunt. Cuius mali auctores precipui sunt adulato-
res qui eminentis laudibus & ambitionis titulis aures eorum ita implent, ut nihil præterea ferre pos-
sit, quod studijs suis corruptissime contrarium esse vident. Interim ne sepe ad impietatem devo-
tum videantur, publicam pacem prætexunt, & scelerum suorum correptores pro turbarum & sedi-
uum autoribus habent. T alios olim Pharao fuit, talis Achab, talis Zedechias, & infiniti alii: Exod. 1. s.
qui in presenti Herodes egregie imitatur. Nam libidine excacatus eius amore ardet, a qua ob 1. Reg. 18. 22.
conflinguntur dinculum abstinere debet, eò quod neptis ex fratre & simul fratri vxor esset. 1. Clem. 38. &c.
Leuit. 18.

Natu contentus, legi immam uxorem, qua cum rixaverat, rejicit. Præterea violato simul fraternita-
tis & hospitiu iure, fratri uxorem, illo adhuc viuente, sibi ducit. Et hec quidem non occulte facit, sed
in publico, & scelus illud suum plus quam canina impudentia omnium oculis ingerit: nec vel fratri
recitatione vel eiusdem filia consolata, quam simul cum matre abduxerat, commonetur, ut de sce-
leris tanti atrocitate cogite. Ita denique scelus sceleri accumulat, ut non immerito quis miretur,
quomodo ullus hominem usque adeo sceleratum ferre potuerit. At ubi se corripi et officijs admo-
uri senit, mox quasi atroci consumelia affectus excandescit, & pro seditione populi turbatore in
carceres abducit eum, qui publica paci & salutis studio hoc omne faciebat. Sunt hec nobis pro-
bœ obseruanda, ne impiorum calumnij mox credamus, qui etiam hodie Christi ministros ipsum cri-
minibus grauant, sed rem ipsam potius inspiciamus, & facile patet publicas calamitates, turbas
item & seditiones, non aliunde frequentius quam ex magnâ libidine exoriri, & eosdem ideo Euani
geli ministros persequi, quod illos affectibus ipsorum corruptissimis obstat vident. Interim discant
principes libidine, quam frenare, & principijs obstat: ne tandem illa abrepti sceleri accumulent,
verbi diuinum contemptu atque persecutione, tum sibi ipsi, tum populis suis interitum confiscant. Di-
stant priuati quoq; incestas nupias fugere, quarum hic ferè finis est, ut aut parum fidet finit que con-
tra Dei leges ducantur, aut infinitis alijs malis causam praebant.

Sed omilio Herode, Ioannem audiamus, qui illius peccatum libere admodum & grauiter corri-
pi. Nec enim in genere dicit, eos inique facere, qui tale quid designat, sed palam ipsi Herodi loquens, reprobavit.
Non licet (inquit) tibi habere uxorem fratrii tui. Quasi diceret: Putas fortassis ô Rex, tibi licere
quod liber sed longe alter se re habet. Nam reges quoq; legibus astrinxit Deus, qui eosdem exem-
plio suo alij præire vult, simulq; innocentia & iustitia tutores argue vindices confituit. Facis ergo
præter officium, quod uxorem alienam contrectas. At grauius peccas, quod tandem habes uxoris

loco. Longè verò grauiſſimum eſc & nulla venia dignum, quod fratri iniuriam tam atrocem fecit, simulq; & coniugij & consanguinitatis iura libidine plusquam belluina polluit, &

Magistratus
Dei uero de-
bet subſeſſe.
Rom. 13.

1. Sam. 2.

Ierem. 1.

Quo exemplo primum admonemur, magistratus quoq; Dei uero ſubditos effe debet. Quia nimis potestatem suam omnem à Deo acceperunt, hanc illi gratiam debent, ut ſe eadem maiorum prebeant. Deinde poſtulat hoc publica ſalutis, que ut illis commendatissima effe debet, ita ex pietate Dei ſtudio maximè dependet. Præterea non alia re ſuo honori & autoritati melius conſilient, quam ſi de Dei honore propagando ſolliciti ſint, quando huic uox eſc; Honore proſequar eoz, quoniam ignorauerint, & qui me contempnunt, ignominia afficiuntur. Ideo legi librum penſe, & perpetuū habeat, re ſubentur reges, & Ieremia dicitur, quod ipſum non minus regibus & ſacerdotibus quam populo prophetam Deus dederit. Id quod prophetas omnes diligenter obferuaſſe patet ex illorum sermonibus, quibus reges & iudices officij ſui magna libertate admonuerunt: nec id granter tuluerunt, neque pīj & sancti, quales David, Ezechias, Iofas & alij horum similes fuerunt, quorum ſimilitudinem pietatem scriptura praedicit. Nec enim prophetas in ſe contumeliosi putabant, ſi quendam illis corriperentur, ſed hōs potius officium facere cogitabant, nec ſe maiori honore ab illis affici posuerunt, quām ſi per illos ab interitu reuocarentur. Fuerunt hi omnes felicissimi, & in periculis Dñi vindice atque protecione uiri fuit: cum infelices & calamitosi ē contra a fuoris, quicunque Dei priuati ſunt obſtrupere, & verbi diuini correptiones reuocerunt. Quod ipſum ſi bodie etiam cognitum quorū in magistratu versantur, muleo feliciter Republiſ ſuas adminiſtrarent.

Deinde ministros ſuo exemplo doceat Iohannes, ut publica ſcelera ab ipſi corripi debent. Non modo diſcretē dicendum quām illa grauita ſint & atrocia, & quia caro vndeque patet, ut pietatem scriptura praedicit. Deinde perfidiam illi cari debet correptio, ut qui peccarent, iſta de ſe dici intelligant. Niſi enim id ſiat, plerique uilius agi arbitrantur, & proinde nihil meliores diſcedunt. Verè enim dixit ille, Nemini dei quā omnibus dicetur. Et qui ita concionantur, medicorum ſimiles ſunt, qui de morbis quidem ueni faciunt, egrotis verò pharmaca nulla adhibent, quorum virtute ab interitu reuocentur. Paterne quando in apertum iam eruperunt ſcelera, & illis multi offenduntur, publice coram omnibus agi debent, & inſtar tubæ vocem minister exalteat, ut ſi nihil proficiat, ſalem alij timet diſcepto exempla mala imitari defiſtant. Has regulas Iohannem obſeruare videmus, & aunc hunc sanctissimos Dei prophetas, quorum libertatem & constantiam apostoli quoque ſenſiſtū illorum sermones & scripta testantur. Has quicunq; negligunt, & mundo placere huiusmodi (ut Paulus ait) non Dei ferui, ſed ventris mancipia & canes muti ſunt, qui & ſubijpi ſedentis ecclēſijs, quas ſua indulgenzia corrumpunt, Dei iram conſtant, qua tandem miſere auſtinentur Galat. 1. Eſa. 56.

Herodes et He-
rodias Iohannem
occidit uolūt.
Matth. 14.

Porrò ad Herodem & Herodiadēm reuerſi, quid illi fecerint videamus. Inſtitutor haec huius
ni & omnem ipsum occidendi occaſionem ſolicite caput: nimis ſum ſtam ſuam turpiter do-
rare ſentire, nec videret quod ſe poſſet reuocare, ſi Herodes ab Iohanne peruictus ipſam dimi-
nit. Quare extinctum cupit, ſed quod cupit effectum dare non poſſe. Primo enim Herodē populi
metuebat, ne in illo turba aliqua oriretur, ſi Iohannem occidere, quem plerique exūmum Di-
phetam effe credebat. Deinde proprie conscientia teſtimonio coniunctus, ipſum, quoque Iohannem
reuerebatur, quem virum bonum & ſanctum effe ſciebat, & proinde illum aliquid audire, & ipſum
conſilijs uti conſueverat. Tanta enim innocentia uis eſc, ut hostes quoque in admittimus
rapiat, & Dei verbum in reprobiſ ſuos aculeos interdum exerit, ut vel multū illud re-
reantur. Quod tamen ad ſalutem non ſufficit, quando illud in ijs non admittunt, que campanis
ad illius praescripturn emendare debebant. Et fruſtra ſibi pīj blandiuntur, qui ſe verbi Dei iudicant,
quod iudicant, interim verò à fidei obedientia abhorrent, qui precipiuſ predicationis reuici-
at, ſcopus eſc.

Ministroruſ uer-
bi forſ.
Ioh. 3.

Eſc autem nobis obſeruanda hoc loco ministrorum ſors, quibus peſimam ferre ſemper grauiſſi-
repndit mīdus, cuius ſalutem illi vničē querunt. Nequeunt enim veritatis lucem ferre, quoniam
opera prava ſunt; qua propter ab ipſa mundi origine affidūs perſecutionibus agitatoſi ſuſiſtunt, ſed
quorum miniftrioruſ Deus mundum ab interitu reuocare ſtuduit. Non offendamus ergo, quod ſunt

hodie nobis quoq; contingat. Consoletur autem, quod tyranni non semper possunt quod volunt. Nam
capillos quoq; nostros Deus numeratos habet, neq; unicum vita diem prater Dei voluntatem impij
nihil eripere. Et frequenter fit, ut impi magistratus eos timere cogantur, quibus ipsi formidolosi
sue debuant, que iustissima tyrannidis pena est. Horum itaq; memores Dei vocationem scelus seu
quamus, & forces simus in afferenda veritate et iustitia: nec deerrit sancti conatribus propius Deus,
qui & in praesenti seculo tyrannorum furores obsecere posse, & tandem nominis sui fidis assertores
in regnum suum transferet, ubi vita & gaudio nunquam finiendo fruerintur, cum filio suo Iesu Christo,
qui debetur benedictio, honor, gloria & potestis in eternum. Amen.

H O M I L I A L I .

Et cum dies opportunus adficeret, quando Herodes in natalitiis suis
cenam faciebat suis proceribus & tribunis & primoribus Galilearum: &
introisset filia ipsius Herodiadis, ac salutasset, placuisse tibi Herodi ac si
mul discumbentibus, rex ait pueris: Pete a me quodcumque volueris, &
dabo tibi. Iuravitque ei: Quodcumque a me petieris, dabo tibi, usque ad dimi-
nutionem regni mei.

Avidimus nupera qua de causa Iohannes Baptista in carcere adductus sit: nimirum quod in- Argumentum
cepsam Herodis libidinem ea libertate arguit, qua fideles verbi Dei ministros viri decer. Quo & usus presentis loci.
exemplo admonemur, que in hoc mundo illorum forsitan, qui impios docere & corrigerere instituunt. At
plurimis uero fidelium & conscientiarum filiis consuetudo plenaria est, quod Herodes caputum in prelio haberet, & occulte conscientia fili-
mum agnitus, priuatum audit & constulit, quem publice docente ferre non potest. Ita enim tyran-
num furorum Deus coheret, & intra animos suos conuincit, ut inexcusabiles reddat. Sequitur, ve-
ritas diu captata am occasionem inueniret, qua Iohannes sublatus est. Quo loco mula concurreret,
qua nos de impioribus ingenui, moribus & studijs edocent: quorum cognitio utilissima & necessaria
est quod facilius illorum infidias euita possumus.

Primo tempus notatur, & diem opportunum illuxisse scribit Euangelista, quando Herodes na- Natalitys Hero-
natalia sua celebratur satrapis & proceribus suis conuinum pro more instituit sumptuosum & ma- dis morti Ioan-
gustum. Ex eo sibi occasionem obuenturam esse Herodias sperauit, eò quod conuinum sciret fore
presentis.
nam intemperantia, & Herodis ingenii noster, qui ebrios quiduis polliceri & facere soleret. Vix
enam fieri posset, ve à conuinis lauti & opipari luxus omnis & intemperantia excludatur. Nam
claritatis abrepit largius bibunt conuinia, & sermones serunt parum verecundos, sibiq; ipsis ad mul-
tiacum feruntur, de quibus sobrij vix cogitarent. Vidi hoc olim Iobus, qui filii suis conuinia agi- 10b. 1.
tibus sacrificare solebat, & pro illis à Deo peccatorum veniam petere. At longè alia mente de hi
herodis Herodias cogitauit, que in conuiniorum luxu vindicta occasionem expectabat. Ita vero ani-
ni inquieti ex veritatis odio flagrantis exemplum prabent. Iohanne enim odio habuit, quod libidini
ipsius obfaret, nec dubium est, quin Herodem sepe aduersus illum incitaret: quod licet in vanum fe-
ceti baldensis, non cessat tamen, sed sollicito omnem occasionem obseruare pergit: adeoq; omnibus in læ-
titiam & gaudium publicum effas, ipsa furijs trifibibus agitata cades & sanguinem spirat. Est hoc
proprium omnibus impiis. Sentient hi intra se rebememus, peccatorum afflictuum motus, qui
nigra veritatis odium gigunt. His ergo incitati, quiescere non possunt, sed dies et noctes in hoc sunt,
ut quod animo conceperint exequantur, & (ut Christus inquit) prudentiores sunt quam filii lucis, si Luce 16.
quid tale agendum sit. Tales postea pontifices quoq; & scribas vna cum Iuda proditore videbimus.
Dubitata ita nos excitare, ut quae ad salutem nostram faciunt eò maiori studio agamus, nec impios ex Philip. 2:
nostra secedia estimemus, qua pī plerunque laborare solent. Similiter vero illius nos pudore debet,
qui cum stiamus quo cum hoste nobis res sit, tamen securi omnem bene agendi occasionem praeterla-
bi finimur.

Habemus præterea hic statum sine conditionem regni omnibus modis corruptissimi. Flagrat Exemplum regni
tes fandam libidine Rex, & inceps nupiis seipsum totumq; regnum polluit, nec aliquis est qui illum corruptissimi: